I

(Beslutninger og resolutioner, henstillinger og udtalelser)

HENSTILLINGER

RÅDET

RÅDETS HENSTILLING

af 10. marts 2014

om en kvalitetsramme for praktikophold

(2014/C 88/01)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 292, sammenholdt med artikel 153 og 166,

som henviser til forslag fra Europa-Kommissionen, og

som tager følgende i betragtning:

(1) De unge er blevet særlig hårdt ramt af krisen. Ungdomsarbejdsløsheden har i de senere år nået historiske højder i en række medlemsstater, og der er ikke tegn på nedgang i den nærmeste fremtid. De unges beskæftigelsesegnethed og produktivitet skal fremmes, hvis de skal ind på arbejdsmarkedet.

(2) En glidende overgang fra uddannelse til beskæftigelse er afgørende for at styrke de unges chancer på arbejdsmarkedet. Det er nødvendigt at forbedre de unges uddannelse og lette deres overgang til beskæftigelse for at nå det overordnede mål i Europa 2020 om at sigte mod at nå en beskæftigelsesfrekvens på 75 % blandt kvinder og mænd i alderen 20-64 år senest i 2020. Retningslinje 8 om medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker opfordrer medlemsstaterne til at indføre ordninger, der hjælper unge mennesker og navnlig unge, der er arbejdsløse eller under uddannelse, med at finde deres første arbejde, få erhvervserfaring, eller videreuddannelse, herunder lærlingeuddannelser, og hurtigt gribe ind, når unge bliver arbejdsløse ([1]).

([1]) Rådets afgørelse 2010/707/EU af 21. oktober 2010 om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker (EUT L 308 af 24.11.2010, s. 46).

(3) I de sidste to årtier er praktikophold blevet en vigtig indgang til arbejdsmarkedet.

(4) Der kan opstå socioøkonomiske omkostninger, hvis især gentagne praktikophold erstatter rigtige job, navnlig begynderjob, der normalt tilbydes til praktikanter. Desuden fører praktikophold af ringe kvalitet og navnlig praktikophold med ringe læringsindhold ikke til betydelige produktivitetsgevinster eller positive signalværdier. Der kan også opstå sociale omkostninger i forbindelse med ulønnede praktikophold, der kan begrænse karrieremulighederne for dårligt stillede unge.

(5) Der er dokumentation for, at kvaliteten af praktikophold og de beskæftigelsesmæssige resultater er knyttet sammen. Hvor godt et praktikophold er til at lette overgangen til beskæftigelse, afhænger af opholdets kvalitet i form af læringsindhold og arbejdsvilkår. Praktikophold af høj kvalitet medfører direkte produktivitetsgevinster, bedre arbejdsmarkedsmatchning og mobilitet, især ved at reducere omkostningerne til søgning og matchning både for virksomhederne og for praktikanterne.

(6) I Rådets henstilling om oprettelsen af en ungdomsgaranti ([2]) opfordres medlemsstaterne til at sikre, at alle unge i alderen op til 25 år modtager et kvalitetstilbud om beskæftigelse, videreuddannelse, en lærlingeuddannelse eller et praktikophold senest fire måneder efter, at de er blevet arbejdsløse eller har forladt det formelle uddannelsessystem.

(7) Forskellige undersøgelser har vist, at en betydelig andel af praktikophold, navnlig ophold, hvor ingen uddannelsesinstitution er direkte ansvarlig for læringsindholdet og arbejdsvilkårene, er berørt af kvalitetsproblemer.

([2]) EUT C 120 af 26.4.2013, s. 1.

(8) Erfaringen viser, at et betydeligt antal praktikanter blot bliver bedt om at udføre rutineopgaver. Et praktikophold af høj kvalitet skal også tilbyde et seriøst og relevant læringsindhold. Det vil bl.a. sige identificering af de specifikke kompetencer, der skal erhverves, tilsyn og mentorordninger for praktikanten samt overvågning af praktikantens fremskridt.

(9) Der er også konstateret problemer hvad angår arbejdsvilkår, f.eks. lange arbejdstider, manglende social sikring, tilstedeværelse af sundheds- og sikkerhedsrisici eller erhvervsbetingede risici, ringe eller ingen løn og/eller godtgørelse, manglende klarhed om de gældende retlige ordninger og unødvendig forlængelse af opholdets varighed.

(10) I visse medlemsstater og sektorer findes der i øjeblikket ingen regler for praktikophold, og i de tilfælde, hvor der findes regler, er de meget forskellige og indeholder forskellige kvalitetselementer eller forskellig gennemførelsespraksis. I mangel af lovgivningsmæssige rammer eller instrumenter, eller fordi der er en manglende åbenhed om arbejdsvilkår under praktikophold og deres læringsindhold, kan mange praktikudbydere anvende praktikanter som billig eller endog ulønnet arbejdskraft.

(11) En kvalitetsramme for praktikophold vil bidrage til en forbedring af arbejdsvilkårene og læringsindholdet under praktikophold. Det vigtigste element i kvalitetsrammen for praktikophold er en skriftlig praktikaftale, der omfatter læringsmål, tilfredsstillende arbejdsvilkår, rettigheder og forpligtelser og en rimelig varighed af praktikophold.

(12) Manglende oplysninger er en af årsagerne til, at der findes praktikophold af ringe kvalitet, og er et langt mere udbredt problem for praktikophold end for regulære job. Krav til øget gennemsigtighed i tilbud og annoncer om praktikophold vil bidrage til at forbedre arbejdsvilkårene og fremme grænseoverskridende mobilitet.

(13) Arbejdsmarkedets parter spiller en central rolle i udformningen, gennemførelsen og overvågningen af uddannelsespolitikker og -programmer. Et samarbejde mellem arbejdsmarkedets parter, udbydere af livslange erhvervsvejledningstjenester og de relevante myndigheder kan tage sigte på at give praktikanter målrettede oplysninger om karrieremuligheder og kvalifikationsbehov på arbejdsmarkedet og om praktikanters rettigheder og ansvarsområder. Hertil kommer, at arbejdsmarkedets parter kan spille en rolle ved at lette gennemførelsen af kvalitetsrammen for praktikophold, navnlig ved at udarbejde og formidle en enkel og kortfattet model for praktikaftaler, især til brug for mikrovirksomheder og skræddersyet til deres specifikke behov. I handlingsrammen for ungdomsbeskæftigelsen fra juli 2013 noterede de europæiske arbejdsmarkedsparter sig Kommissionens hensigt om at fremsætte et forslag til Rådets henstilling på dette område og meddelte, at de ville støtte medlemsstaternes tiltag for at fremme kvaliteten i praktikophold.

(14) En af udfordringerne er at øge den grænseoverskridende mobilitet blandt praktikanter i Unionen for at bidrage til at skabe et reelt europæisk arbejdsmarked. De eksisterende forskelle i bestemmelserne udgør en hindring for udviklingen af grænseoverskridende mobilitet blandt praktikanter. I visse tilfælde har det endda vist sig, at flere af de modtagende medlemsstater er berørt af administrative og juridiske hindringer for grænseoverskridende mobilitet for praktikanter. I den forbindelse er oplysninger om praktikanters ret til grænseoverskridende mobilitet, navnlig rettighederne i direktiv 2004/38/EF [1], vigtige. Ved at udforme principper og retningslinjer, der kan anvendes som reference, vil kvalitetsrammen for praktikophold også lette adgangen til tværnationale praktikophold.

(15) Udvikling af en kvalitetsramme for praktikophold vil øge gennemsigtigheden. Den vil desuden kunne bidrage til at udvide Eures til at omfatte lønnede praktikophold og derved fremme mobiliteten.

(16) Medlemsstaterne kan modtage finansiel støtte fra de europæiske fonde til deres programmer med henblik på at fremme og udbyde praktikophold. Ungdomsbeskæftigelsesinitiativet vil desuden støtte praktikophold i forbindelse med ungdomsgarantien, som er rettet mod unge fra de regioner i Unionen, der er hårdest ramt af ungdomsarbejdsløshed, og som medfinansieres af Den Europæiske Socialfond (ESF) 2014-2020. ESF og ungdomsbeskæftigelsesinitiativet kan anvendes til at øge antallet og kvaliteten af praktikordninger i medlemsstaterne. Dette indebærer et muligt bidrag til udgifterne til praktikophold, herunder, på visse betingelser, en del af lønudgiften. De kan desuden også yde støtte til udgifterne til andre former for uddannelse, som praktikanter kan deltage i ved siden af deres praktikophold, f.eks. sprogkurser.

(17) Kommissionen har iværksat et specifikt støtteprogram for teknisk bistand fra ESF for at hjælpe medlemsstaterne med at oprette praktikordninger med ESF-støtte. Dette støtteprogram yder strategisk, operationel og politisk rådgivning til nationale og regionale myndigheder, der overvejer at oprette nye praktikordninger eller at modernisere eksisterende ordninger.

(18) I sin resolution om en struktureret dialog om unges beskæftigelse fra maj 2011 udtalte Rådet, at det er ønskeligt med en kvalitetsramme for praktikophold for at sikre den uddannelsesmæssige værdi af sådanne erfaringer.

(19) I sine konklusioner af 17. juni 2011 om »fremme af unges beskæftigelse med henblik på at nå Europa

[1] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/38/EF af 29. april 2004 om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område, om ændring af forordning (EØF) nr. 1612/68 og om ophævelse af direktiv 64/221/EØF, 68/360/EØF, 72/194/EØF, 73/148/EØF, 75/34/EØF, 75/35/EØF, 90/364/EØF, 90/365/EØF og 93/96/EØF (EUT L 158 af 30.4.2004, s. 77).

2020-målene« opfordrede Rådet Kommissionen til at vejlede om betingelserne for praktikophold af høj kvalitet ved hjælp af en kvalitetsramme for praktikophold.

(20) I sin beslutning af 14. juni 2012 »Et opsving med høj beskæftigelse« opfordrede Europa-Parlamentet Kommissionen til så snart som muligt at fremlægge et forslag til Rådets henstilling om en kvalitetsramme for praktikophold og at fastlægge minimumsstandarder for at støtte udbuddet og udbredelsen af praktikophold af høj kvalitet.

(21) Det Europæiske Råd opfordrede på mødet den 28.-29. juni 2012 Kommissionen til at undersøge muligheden for at udvide Euresportalen til at omfatte praktikophold.

(22) Det Europæiske Råd opfordrede i sine konklusioner af 13.-14. december 2012 Kommissionen til hurtigt at færdiggøre kvalitetsrammen for praktikophold.

(23) I Ungdomsbeskæftigelsespakken af 6.-7. december 2012 lancerede Kommissionen en høring af arbejdsmarkedets parter om en kvalitetsramme for praktikophold. De europæiske arbejdsmarkedsparter meddelte i deres besvarelser Kommissionen, at de ikke havde til hensigt at indlede forhandlinger for at nå frem til en selvstændig aftale i henhold til artikel 154 i TEUF.

(24) På Det Europæiske Råds møde den 27.-28. juni 2013 blev det på ny bekræftet, at kvalitetsrammen for praktikophold bør etableres i begyndelsen af 2014.

(25) Kvalitetsrammen er en vigtig reference ved fastsættelsen af, hvad der udgør kvalitetstilbud om praktikophold i henhold til Rådets henstilling om oprettelsen af en ungdomsgaranti.

(26) Ifølge den årlige vækstundersøgelse 2014 er det nødvendigt at lette overgangen fra skole til arbejdsliv, især ved at øge antallet af praktik- eller lærlingeophold af god kvalitet.

(27) I denne henstilling forstås ved praktikophold en afgrænset periode af jobtræning, lønnet eller ej, som omfatter et lærings- og uddannelseselement, og som gennemgås med det formål at få praktisk og erhvervsmæssig erfaring med henblik på at forbedre beskæftigelsesegnetheden og lette overgangen til rigtige job.

(28) Denne henstilling omfatter ikke praktikophold, der er en del af formelle uddannelsesforløb, eller erhvervsuddannelse. Praktikophold, hvis indhold er reguleret ved national lovgivning, og hvis gennemførelse er obligatorisk for at få adgang til et bestemt erhverv (som f.eks. læge, arkitekt osv.), er ikke omfattet af denne henstilling.

(29) I betragtning af denne henstillings karakter og formål bør den ikke fortolkes som værende til hinder for, at medlemsstaterne kan opretholde eller fastsætte gunstigere bestemmelser for praktikanter end dem i denne henstilling.

HENSTILLER TIL MEDLEMSSTATERNE, AT DE:

1) forbedrer kvaliteten af praktikophold, navnlig hvad angår lærings- og uddannelsesindhold og arbejdsvilkår, med henblik på at lette overgangen fra uddannelse, arbejdsløshed eller inaktivitet til arbejdsliv ved i praksis at anvende følgende principper for en kvalitetsramme for praktikophold:

Indgåelse af en skriftlig praktikaftale

2) kræver, at praktikophold baseres på en skriftlig aftale, der indgås mellem praktikanten og praktikudbyderen ved praktikopholdets begyndelse,

3) kræver, at praktikaftaler angiver læringsmål, arbejdsvilkår, om praktikudbyderen yder løn eller godtgørelse til praktikanten, og parternes rettigheder og forpligtelser i henhold til gældende EU-lovgivning og national lovgivning samt opholdets varighed, jf. henstilling 4-12,

Lærings- og uddannelsesmål

4) fremmer bedste praksis med hensyn til lærings- og uddannelsesmål for at hjælpe praktikanter med at erhverve praktisk erfaring og relevante færdigheder; de opgaver, som praktikanten tildeles, bør bidrage til at nå disse mål,

5) opfordrer praktikudbydere til at udpege en mentor for praktikanter, som kan vejlede praktikanten om de opgaver, der skal udføres, og overvåge og vurdere praktikantens fremskridt,

Arbejdsvilkår for praktikanter

6) sikrer, at praktikanternes rettigheder og arbejdsvilkår i henhold til gældende EU-lovgivning og national lovgivning, herunder grænser for den maksimale ugentlige arbejdstid, mindstekrav til daglig og ugentlig hviletid og, hvor det er relevant, mindstekrav vedrørende ret til ferie, overholdes,

7) opfordrer praktikudbydere til at præcisere, om de yder dækning for praktikanten med hensyn til syge- og ulykkesforsikring samt sygefravær,

8) kræver, at praktikaftalen præciserer, om der ydes løn eller godtgørelse, og hvis det er tilfældet, beløbet heraf,

Rettigheder og pligter

9) opfordrer de berørte parter til at sikre, at praktikaftalen fastsætter praktikantens og praktikudbyderens rettigheder og forpligtelser, herunder evt. praktikudbyderens politikker om fortrolighed og intellektuelle ejendomsrettigheder,

Rimelig varighed

10) sikrer en rimelig varighed af praktikophold, der i princippet ikke overstiger seks måneder, undtagen i tilfælde, hvor en længere varighed er begrundet, under hensyntagen til national praksis,

11) præciserer, under hvilke omstændigheder og på hvilke betingelser et praktikophold kan forlænges eller fornys efter udløbet af den oprindelige praktikaftale,

12) tilskynder til, at det i praktikaftalen angives, at praktikanten eller praktikudbyderen kan opsige aftalen skriftligt med tilstrækkelig langt varsel, idet praktikopholdets varighed og relevant national praksis tages i betragtning,

Korrekt anerkendelse af praktikophold

13) fremmer anerkendelse og validering af den viden, de færdigheder og de kompetencer, der er erhvervet under praktikopholdet, og opfordrer praktikudbydere til på baggrund af en vurdering at attestere disse ved et certifikat,

Krav om gennemsigtighed

14) opfordrer praktikudbydere til i deres stillingsopslag og annoncer at oplyse om vilkår og betingelser for praktikopholdet, navnlig om hvorvidt det omfatter løn og/eller godtgørelse og syge- og ulykkesforsikring, og tilskynder praktikudbydere til at oplyse om ansættelsespolitikker, herunder hvor stor en andel af praktikanterne der er blevet ansat i de seneste år,

15) opfordrer arbejdsformidlinger og andre udbydere af karrierevejledning til at anvende gennemsigtighedskrav, når de giver oplysninger om praktikophold,

Grænseoverskridende praktikophold

16) fremmer grænseoverskridende mobilitet for praktikanter i Den Europæiske Union, bl.a. ved at afklare de nationale retlige rammer for praktikophold og indføre klare regler om at tage imod praktikanter fra og udsende praktikanter til andre medlemsstater og ved at begrænse de administrative formaliteter,

17) undersøger muligheden for at udnytte det udvidede Euresnetværk og udveksle oplysninger om lønnede praktikophold gennem Euresportalen,

Anvendelse af EU's struktur- og investeringsfonde

18) gør brug af EU's struktur- og investeringsfonde, navnlig Den Europæiske Socialfond og Den Europæiske Fond for Regionaludvikling i programmeringsperioden for 2014-2020 samt i givet fald ungdomsbeskæftigelsesinitiativet til at øge antallet og kvaliteten af praktikophold, herunder gennem effektive partnerskaber med alle relevante aktører,

Anvendelse af kvalitetsrammen for praktikophold

19) træffer passende foranstaltninger for at anvende kvalitetsrammen for praktikophold snarest muligt,

20) senest ved udgangen af 2015 underretter Kommissionen om de foranstaltninger, der er truffet i overensstemmelse med denne henstilling,

21) fremmer aktiv inddragelse af arbejdsmarkedets parter i anvendelsen af kvalitetsrammen for praktikophold,

22) fremmer aktiv inddragelse af arbejdsformidlinger, uddannelsesinstitutioner og praktikudbydere i anvendelsen af kvalitetsrammen for praktikophold,

NOTERER SIG, AT KOMMISSIONEN HAR TIL HENSIGT:

23) at fremme et tæt samarbejde med medlemsstaterne, arbejdsmarkedets parter og andre berørte aktører med henblik på at sikre en hurtig anvendelse af denne henstilling,

24) i samarbejde med medlemsstaterne og navnlig gennem EMCO at overvåge de fremskridt, der gøres med anvendelsen af kvalitetsrammen for praktikophold i henhold til denne henstilling, og analysere virkningerne af de nuværende politikker,

25) at rapportere om de fremskridt, der gøres med anvendelsen af denne henstilling, på grundlag af oplysninger fra medlemsstaterne,

26) at samarbejde med medlemsstaterne, arbejdsmarkedets parter, arbejdsformidlinger, ungdoms- og praktikantorganisationer og andre aktører om at fremme denne henstilling,

27) at opmuntre og hjælpe medlemsstaterne, herunder ved at fremme udveksling af bedste praksis blandt disse, til at gøre brug af Den Europæiske Socialfond og Den Europæiske Fond for Regionaludvikling eller andre europæiske fonde for programmeringsperioden for 2014-2020 til at øge antallet og kvaliteten af praktikophold,

28) sammen med medlemsstaterne at undersøge muligheden for at medtage lønnede praktikophold i Eures og oprette et særligt websted om de nationale juridiske rammer for praktikophold.

Udfærdiget i Bruxelles, den 10. marts 2014.

På Rådets vegne

I. VROUTSIS

Formand